

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

ROMANYA

Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Sektörleri

26 Mayıs 2022

Bükreş Ticaret Müşavirliği

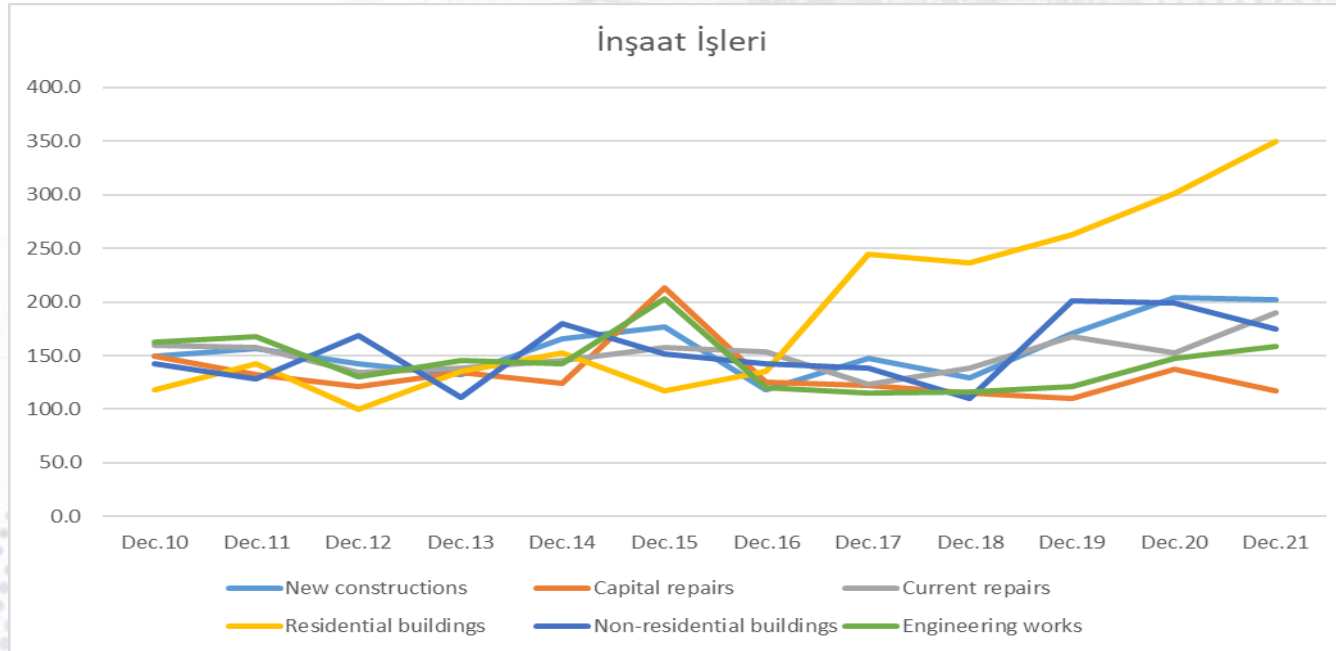
Romanya Pazarı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri

2020-2021 yıllık verileri değerlendirildiğinde,

Romanya İstatistik Kurumu INS tarafından yayınlanan verilere göre, Romanya'daki inşaat işlerinin hacmi, konut binaları segmentindeki %28'lik güçlü ilerlemeye rağmen, 2021 yılında 2020'ye kıyasla %0,6 azalmıştır.

2021-2022 üç aylık veriler değerlendirildiğinde,

inşaat işlerinin hacmi genel olarak %6,5 artmıştır.

Romanya Pazarı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri

Sektöre Yönelik Beklentiler

- Yılın başında, Ulusal Strateji ve Tahmin Komisyonu'nun önümüzdeki dört yıl içinde GSYİH dinamiklerinin üzerinde yüzde 6 ila 9 arasında artış öngörmesiyle, inşaat sektöründeki beklentilerin genel olarak olumlu olmaya devam edebileceği beklenmekte olup bu gelişme, düşük finansman maliyeti, altyapı geliştirme olasılığı ve Avrupa Birliği ile programların uygulanması nedeniyle mümkün olabilmekte idi. Avrupa Komisyonu'nun halihazırdaki tahminlerine göre ise Romanya ekonomik büyümesinin 2022'de %2,6'ya düşmesi beklenmektedir.
- Diğer taraftan, inşaat piyasasının bir zayıflığı, her yıl büyümesine rağmen, bu sektördeki Romen şirketlerinin hayatta kalma oranının oldukça düşük olmasıdır. IBC Focus verilerine göre, yerel inşaat şirketlerinin yarısından daha azı, açılıştan sonraki dört yıl içinde faaliyet gösterebilmekte ve bu durum karlılığı düşürmektedir.
- Genel olarak, Bükreş inşaat piyasası, şehrin kentsel planlama sorunları nedeniyle yavaş bir gelişme hızı yaşaması öngörülmektedir.
- Anılan hususlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, inşaat faaliyetindeki büyüme, yeni altyapı projelerinden (karayolları, demiryolları vb.) kaynaklanması, bu nedenle birçok büyük müteahhitlik şirketinin makine ve altyapı sistemlerine yatırım yapması beklenmektedir.

Romanya Pazarı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri

Bölgedeki Rusya-Ukrayna Savaşının Sektör Üzerindeki Olası Etkileri

- Yerel inşaat sektörü, Ukrayna'daki ihtilaftan doğrudan etkilenmemekle birlikte piyasalarda yüksek maliyetlerin, artan enflasyonun ve artan faiz oranlarının etkileri hissedilmektedir.
- Romanya ekonomisi dış ticaret ve diğer ekonomik ilişkiler bakımından Rusya ve Ukrayna ile çok bağlantılı bir konumda bulunmamaktadır.
- Diğer taraftan, tüm mineral yakıtların ve yağların ve cevherlerin önemli bölümü bu ülkelerden temin edilmektedir. Bu kapsamda girdi tedarikinde olabilecek sorunların, inşaat fiyatlarını olumsuz yönde etkileyebileceğini değerlendirmek mümkün bulunmaktadır.
- Faiz oranları ve enflasyonun talep üzerindeki olumsuz yönde etkilerinin tüketici ve yeni ipotek kredilerinin maliyetleri üzerinde zincirleme bir etki yaratarak konut kredilerinin reel kredilerin yükseldiği bir zamanda onları daha pahalı hale getirebileceği öngörülmektedir.
- Tedarik zinciri kesintileri ve artan enerji maliyetlerinin konut dışı inşaat piyasası üzerinde, artan inşaat maliyetlerinin ise altyapı talebinde olumsuz etki yaratmasının muhtemel olduğu değerlendirilmektedir.

Romanya Pazarı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri

Romanya'da sektör için potansiyel taşıyan alanlar

Otoyol, demir yolu ve metro hattı projeleri

Enerji dağıtım hattı projeleri
Rüzgar ve güneş enerjisi projeleri

Konut ve kamu binalarında restorasyon ihtiyacı
Büyükşehirlerin dış bölgelere doğru genişlemesi
Orta ve orta üst sınıfın konut anlayışındaki değişiklik

Kampüs Projeleri

Sağlık altyapısındaki yetersizlik, hastane yatırımları
Belediyecilik işleri

Savunma sanayii alanında inşaat işleri

Romanya Pazarı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri

İşveren İdareler

Ulaştırma Bakanlığı

CNAIR Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale SA (Ulusal Yol ve Altyapı Yönetim Şirketi)

CFR Compania Națională de Căi Ferate (Devlet Demiryolları)

Enerji Bakanlığı

Sağlık Bakanlığı

Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı

Çevre Su ve Orman bakanlığı

Savunma Bakanlığı

Belediyeler

İlgili STK'lar

Romanya Müteahhitler Birliği (Asociația Română a Antreprenorilor De Constructii- ARACO)

Romanya Teknik Müşavirler ve Mühendisler Birliği (Asociația Română a Inginerilor Consultanți) FIDIC ve EFCA üyesi

Türk Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Şirketlerinin Romanya'daki Faaliyetleri

Diğer Ülkeler

Romanya Pazarı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri

Projelerin Finansmanı

**73 milyar euro ulaşım ve altyapı geliştirme yatırım planı*

«»» AB Fonları

CEF: Connectig Europe Facility CEF (Euro)

POIM: Large Infrastructure Operational Program

2021-2027 Döneminde Kurtarma ve Dayanıklılık Mekanizması (PNNL) Programı

«»» Ulusal Bütçe

«»»European Bank for Reconstruction and Development

«»» European Investment Bank

Romanya Pazarı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri

2020-2030 Dönemi Önemli Projeler-1

- 4.200 km otoyol ve ekspres yollarda çalışmalara başlayarak Romanya'nın tarihi vilayetlerinin otoyolları ve pan-Avrupa ulaşım ağları ile bağlantı kurulması öngörülmektedir. Toplam tahmini maliyet: 35 milyar euro

Otoyol-Ekspres Yol Projeleri: Inel Bükreş Nord, Piteşti-Sibiu, Giurgiu-Bükreş, Ploieşti-Buzau, Buzau-Focşani, Focşan-Bacau, Bacau-Paşcani-Sucueva-Siret, Sibiu-Braşov, Braşov-Bacau, Tg Neamt-Tg Mureş, Nadaşelu- Suplacu de Barcau, Bucureşti-Alexandria- Craiova, Ploieşti-Comarnic, Comarnic-Braşov, Tg Mureş-Fagaraş...

- Demiryolu alanında, 2020-2030 döneminde tahmini maliyeti yaklaşık 18 milyar Euro olan 3.000 km demiryolu

Demiryolu Projeleri: Ploieşti-Suceava-Dărmăneşti, Bükreş-Craiova-Timişoara-Arad, Suceava-Cluj Napoca, Buzău-Feteşti, Port Köstence-Palas, Predeal-Braşov, Bükreş Demiryolu Kemerli, Cluj Napoca-Episcopia Bihor, Predal-Braşov, Cariova-Calafat...

Romanya Pazarı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri

2020-2030 Dönemi Önemli Projeler-2

-Yeni metro hatlarının geliştirilmesi ve mevcut olanların genişletilmesi kapsamındaki projeler:

M5 çalışmalarının tamamlanması, M6 - Gara de Nord bölümünün başlatılması - 1 Mai - Otopeni Havaalanı, M4 - Gara de Nord bölümü - Gara Progresu, uzatma M2 Pipera - Petricani ve Berceni - Güney Kuşak Hattı. Gilău - Floresti - Cluj-Napoca güzergahındaki Cluj Napoca metrosu ...

-Denizcilik sektöründe, plan, Köstence Limanı'na odaklanarak deniz ve nehir limanlarının altyapısının modernizasyonu ve genişletilmesi (toplam 4,3 milyar euro yatırım) ile Tuna boyunca deniz taşımacılığı sağlayacak yatırımlar

-Havacılık sektörü için, yolcu terminallerinin yanı sıra kargo alanlarının genişletilmesi ve inşasına yönelik projeler (toplam 2,9 milyar euro)

- 2021-2027 döneminde Sağlık alanında ise toplam değeri yaklaşık 1,64 milyar euro olacak ilk 3 Bölgesel Hastaneleri inşaat projesi (Cluj Bölgesel Acil Hastanesi, Iași Bölgesel Acil Hastanesi , Craiova Bölgesel Acil Hastanesi).

- 2021-2027 döneminde kırsal bölgelerde 1450 tıp merkezinin inşaatı/modernizasyonu/reabilitasyonu, 25 il hastanesi ve 110 şehir hastanesi için 3,6 milyar Euro (17,5 milyar LEİ) öngörülmektedir.

Romanya Pazarı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri

❖ Kamu İhaleleri

Romanya'da açılan ihaleler SEAP portalından (Kamu İhaleleri Elektronik Portalı) <https://www.e-licitatie.ro/> takip edilebilmektedir.

The screenshot displays the SEAP portal interface. The top navigation bar includes the portal name 'e-licitatie.ro/pub', search options, and language settings (RO | EN). The main content area is divided into several sections:

- ANUNȚURI PENTRU PROCEDURILE DE ACHIZIȚII PUBLICE:** A grid of categories for public procurement, including Agriculture and Food, Construction, Energy, Hotels and Restaurants, Industry, and Health/Social Assistance.
- STATISTICA PROCEDURI PE JUDEȚE:** A map of Romania showing procurement statistics by county.
- STATISTICI:** A section for statistics, including a bar chart for 'Top 10 coduri CPV tranzactionate in sistem (cumparari directe)'.
- Stiri de interes:** A section for news, featuring articles about SEAP services and tender procedures.

Romanya Pazarı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri

Başvuru süreci devam eden ihalelere örnekler

Lugoj-Deva Otoyolu (A1), Lot 2: km 27 + 620 - km 56 + 220, Kısım E ve Kısım D'nin tamamlanması için işlerin tasarımı ve yapımı

CN1041924 / 23.04.2022 Prosedür türü: Açık ihale -Kamu ihale sözleşmesi

Sözleşme Makamı: 16054368 - CNAIR

Son teslim tarihi: 09.06.2022 15:00

Tahmin edilen proje bedeli: 2.593.236.211.75 RON

IS-CL-04 - Yaş ilçesindeki su ve kanalizasyon sisteminin genişletilmesi - eksen 2 - Yaş - Mogoşesti - Scânteia

CN1042891 /21.05.2022 Prosedür türü: Açık ihale-Kamu ihale sözleşmesi

CPV: 45231300-8 - Uzun mesafeli su ve kanalizasyon boru hatları yapım işleri (Rev.2)

Sözleşme Makamı: 1959768 - Apavital SA Iasi

Son teslim tarihi: 21.07.2022 15:00

Tahmin edilen proje bedeli : 104.082.776,00 RON

DRAS IASI Ulusal Yol Ağı Periyodik Bakım

CN1041666 / 17.04.2022 Prosedür türü: Açık ihale Atama yöntemi: Çerçeve anlaşma

CPV: 45233139-3 - Ulusal yol bakım çalışmaları (Rev.2)

Sözleşme Makamı: 16054368 -CNAIR

Son teslim tarihi: 23.05.2022 15:00

Tahmin edilen proje bedeli : 134.478.780,88 RON

Romanya Pazarı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri

Makine, Ekipman ve Yapı Malzemesi İthalatı Yönünden Lojistik Altyapı

Ekipman, malzeme ve makinelerin taşınması için gelişmiş bir demiryolu alt yapısı ve Karadeniz’de limanları ve karayolu ağı bulunmaktadır.

Makine, ekipman ve malzemedeki en önemli şart menşeleri ve CE standartlarına uygun olmalarıdır. Söz konusu ekipman Avrupa Birliği içerisinde üretilmişse, transit, gümrük, vs. vergiler sıfırdır. Türkiye’den yapılacak ithalatlarda gümrük vergisi sıfırdır. Ancak, %19 KDV ithalat esnasında peşin olarak alınmaktadır.

Romanya Pazarı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri

Pazarın Sunduğu Avantajlar

114/20218 sayılı acil hükümet kararı ile İnşaat Sektöründeki İşçiler aşağıdaki Teşviklerden 1 Ocak 2019-31 Aralık 2028 döneminde faydalanacaklardır.:

- Gelir vergisinden (%10) muafiyet;
- Sağlık primi (%10) vergisinden muafiyet
- Sosyal Sosyal sigorta primin %3,75 düşüşle %25'ten %21,25 ödenmesi.

Sözkonusu teşviklerden aylık minimum 3.000 ile maksimum 30.000 lei maaş alan inşaat işçileri faydalanacaklardır.

İşverenler ise aşağıdaki Teşviklerden faydalanmaktadır:

- %iş sigorta payı %2,25'ten %0,3375'e düşürülmüştür.

İşverenin NACE kodlarında belirtilmiş sektörlerde faaliyet göstermesi gerekli olup, yıl başı itibariyle toplam ciro üzerinden minimum %80'nin söz konusu faaliyetlerden gerçekleştirmesi şartı getirilmiştir.

Romanya Pazarı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri

Avantaj sağladığı değerlendirilen diğer hususlar

AB fonlarından yararlanma
Ekonomik göstergelerde istikrar
Coğrafi konum, lojistik avantaj
Kültürel ve tarihi yakınlık
Türk iş camiasının güçlü olması ve Türk sermayeli bankaların varlığı
İhale süreçlerinde şeffaflık

Karşılaşılabilecek Sorunlar

- İhale itiraz süreçlerinin uzun olması
- Nitelikli İşçi Temini Sorunu
- Bürokratik İşlemlerin Uzaması
- Çalışma ve Oturum İzinleri
- Siyasi iktidarın sık değişmesi

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

TEŞEKKÜRLER
